

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

2023-2026

1.	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	3
2.	Obecná charakteristika školy	4
2.1	Velikost školy.....	4
2.2	Lokalita školy.....	4
2.3	Charakter a specifika budovy	4
3.	Podmínky vzdělávání.....	5
3.1	Věcné podmínky	5
3.2	Životospráva.....	5
3.3	Psychosociální podmínky	6
3.4	Organizace chodu.....	7
3.5	Řízení mateřské školy.....	8
3.6	Personální a pedagogické zajištění	9
3.7	Spoluúčast rodičů.....	9
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	11
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
4.	Organizace vzdělávání.....	13
5.	Charakteristika vzdělávacího programu	15
5.1	Zaměření školy	15
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	16
5.3	Metody a formy vzdělávání	16
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	17
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	18
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	18
6.	Vzdělávací obsah.....	19
6.1	Hlavní témata vzdělávání	19
6.1.1	POZNÁVÁM SÁM SEBE (IDENTITA)	20
6.1.2	KDE A S KÝM ŽIJÍ (SPOLEČENSTVÍ).....	20
6.1.3	CO SE DĚJE KOLEM NÁS (AKTIVITA)	21
6.1.4	NAŠE PLANETA ZEMĚ (SOUVISLOSTI).....	22
6.1.5	CO POMÁHÁ, CO ŠKODÍ (ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL)	23
6.2	Dílčí projekty a programy.....	24

1. Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Společně objevujeme svět

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Brno, Tučkova 36, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Tučkova 36, Brno, 60200

KONTAKTY:

e-mail: mstuckova@volny.cz,

web: <http://www.mstuckova.cz/>

REDIZO: 600107370

IČO: 70887951

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Jiřina Čapková

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Jiřina Čapková

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město Brno, městská část Brno-střed

ADRESA ZŘIZOVATELE: Dominikánská 2, 601 69 Brno

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1.9.2023 - 31.8.2026

VERZE ŠVP: 2

ČÍSLO JEDNACÍ: 69/2023

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 29. 8. 2023

.....

ředitel školy

Jiřina Čapková

.....

razítko školy

2. Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 60

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 4

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází se v klidné ulici, nezatížené provozem veřejných dopravních prostředků. Budova mateřské školy sousedí s divadlem Polárka a dále s větší částí přírodním vnitroblokem ulic Botanická a Zahradníková. Před budovou mateřské školy se nachází parkoviště, kde jsou zřízeno 1 parkovací místo v čase od 7:00 do 17:00 hod., která lze využívat na krátké zastavení a předání/převzetí dítěte v MŠ. V okolí mateřské školy lze využívat veřejná dětská hřiště a parky.

2.3 Charakter a specifikum budovy

Charakter a specifikum budovy:

Budova mateřské školy je přízemní, částečně podsklepená, k přední části budovy přiléhá školní zahrada.

Dopravní dostupnost školy:

Dopravní dostupnost školy je dobrá, v blízkosti se nacházejí zastávky tramvaje č.12 a i trolejbusu č.32. Zastávky tramvají č. 1 a č. 6 jsou také dostupné.

Informace z historie školy:

Mateřská škola Tučkova 36 má dlouholetou tradici, úlohu předškolního vzdělávání plní již od roku 1957. Stěny budovy jsou vyzdobeny historicky cennými reliéfy zvířat. Na zahradě školy byla v minulosti umístěna sousoší medvědů, které bylo v roce 2000 při rozsáhlé rekonstrukci školní zahrady přemístěna na Kraví horu. Zmíněná rekonstrukce školní zahrady umožňuje dětem využívat prostor pro environmentální výuku ale také ke sportovním činnostem a hrám.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

- Prostorové uspořádání tříd vyhovuje skupinovému, individuálnímu i frontálnímu činností dětí. Podlahová plocha i objem vzduchu atd. vyhovuje vyhlášce.
- Dětský nábytek, hygienické zařízení i ostatní vybavení jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a estetické.
- Hračky a didaktické pomůcky jsou různorodé, odpovídají počtu dětí i jejich věku.
- Jsou ukládány na dosah dětí a průběžně obměňovány.
- Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli je zhlédnout i jejich rodiče. Na výzdobě prostředí MŠ se podílejí i děti svými výtvarnými a rukodělnými pracemi.
- Do mateřské školy se vstupuje přes školní zahradu. Zahrada je koncipována na herní a přírodní část. V herní části mají děti vybavení pro rozmanité pohybové a hrové aktivity.
- Vnitřní i venkovní prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Záměry:

- 1. Doplnit technické vybavení mateřské školy.**
- 2. Postupně provést rekonstrukci výukových tabulí na zahradě mateřské školy.**

3.2 Životospráva

- Pitný režim je zajištěn po celý den. Ve várnících a konvičkách v obou třídách mají děti zpravidla čaj, sirup nebo vodu a mohou si kdykoliv do svých hrníčků tyto nápoje nalévat. Při pobytu dětí na školní zahradě je pitný režim zajištěn stejným způsobem.
- Je zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Rodiče mají možnost přivádět děti během dne podle svých aktuálních potřeb.
- Každý den (až na výjimky jako je silný déšť, velký mráz, vysoká sluneční aktivita, špatné rozptylové podmínky) je do režimu dne zařazen 2hodinový pobyt venku. V případě příznivého počasí se doba pobytu venku dopoledne prodlužuje, činnosti přenášíme na zahradu. V letním období a na podzim zařazujeme pobyt na školní zahradě i v odpoledních hodinách.

- Děti mají v prostorách mateřské školy dostatek volného pohybu. K různorodému spontánnímu pohybu každodenně využíváme prostředí školní zahrady a dětská hřiště v blízkém okolí školy. V interiéru školy využíváme k pohybovým aktivitám spojovací třídu – hernu, které mají možnost využívat obě třídy. K rozvoji a podpoře pohybových aktivit využíváme i doplňující pomůcky.
- Odpočinek po obědě je organizován dle režimu dne pro každou třídu zvlášť, při vyšším počtu dětí přechází část dětí ze třídy B (Veverky) z prostorových důvodů odpočívat za třídou A (Zajíčci). Děti relaxují na lehátku při poslechu četby dětské literatury. Děti s menší potřebou spánku po krátkém odpočinku vstávají a věnují se klidovým činnostem (pracovní listy, prohlížení knih, skládanky, kreslení, ...).
- Pedagogové se chovají podle zásad zdravého životního stylu, jsou dětem po celý den přirozeným vzorem při všech činnostech. Učitelky obědvají společně s dětmi, je respektována individuální potřeba jídla jednotlivých dětí, děti nejsou do jídla nuceny.

Záměry:

- 1. Při pobytu venku zařazovat pravidelně pohybové hry a aktivity tak, aby byla zachována vyváženost volného pohybu.**
- 2. Zaměřovat se na pitný režim a děti s menší potřebou pobízet, aby se napily.**

3.3 Psychosociální podmínky

- Podporujeme přirozené vztahy dětí ve třídě, nenásilně je pozitivně ovlivňujeme a podporujeme kamarádství mezi dětmi.
- Nově příchodícím dětem je umožněna adaptace na nové prostředí školy i novou životní situaci, při adaptaci spolupracujeme s rodiči. Rodič má možnost s dítětem v mateřské škole pobývat, účastnit se činností ve třídě i při pobytu venku.
- Ve škole je klidná a příznivá atmosféra. Učitelky respektují potřeby dětí, všechny děti mají rovnocenné postavení. Zaměstnanci školy komunikují s dětmi přátelským a empatickým způsobem.
- Dětem připisujeme pozitivní vlastnosti, vyjadřujeme pozitivní očekávání. Poskytujeme dětem dostatek času k dokončení započaté činnosti.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, v jednotlivých třídách mají děti vytvořená pravidla, která si společně s učitelkami vytvořily. Všem dětem dle individuálních potřeb je poskytována specifická podpora. Všechny děti mají v mateřské škole rovnocenné postavení.

- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplívajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití
- Dbáme na tlumení hlasových projevů dětí, aby nedocházelo k nadměrnému hluku.
- Učitelky oslovují každé dítě křestním jménem a ve stejné podobě, jak je dítě oslovováno doma. Ke každému dítěti přistupují s respektem.
- Pedagogický styl je podporující a sympatizující. Vzdělávací nabídka odpovídá věkové skupině dětí. Učitelky zapojují děti do spolurozhodování o věcech, které se jich týkají, děti mohou vyjádřit svůj názor, a současně je vedou k rozvoji odpovědnosti a samostatnosti.
- Učitelky se vyhýbají negativním slovním komentářům. Děti v jejich činnostech dostatečně oceňují a vyhodnocují konkrétní projevy a výkony dítěte pozitivním hodnocením. Vyhýbají se paušálnímu udělování pochval či odsudků.
- Ve společných prostorách, jako je zahrada, šatna, jídelna, mají děti vytvořena společná celoškolní pravidla.
- S dětmi pracujeme tak, aby byl poměr řízených a spontánních činností vyvážený. Poměr mezi svobodou a nutností řádu je přiměřený vývojové úrovni dětí.

Záměry:

- 1. Dodržováním společně vytvořených pravidel vést děti k odpovědnosti za své chování. Tato podmínka je stále trvalá s ohledem k výměně dětí.**
- 2. Zkvalitňovat vzájemnou komunikaci mezi dětmi, odstraňovat zlovyky v chování.**

3.4 Organizace chodu

- Základním dokumentem, vymezujícím práva a povinnosti všech návštěvníků mateřské školy je Školní řád. Mimo jiné vymezuje podmínky bezpečnosti Denní řád, který je dostatečně pružný, čímž umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí a aktuálně změněné potřeby.
- Do denního řádu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Každý den zařazujeme tělovýchovnou chvilku, pohybovou hru, jedenkrát týdně delší řízené preventivní pohybové aktivity. Pohybové hry zařazujeme také při pobytu dětí venku.
- Učitelky se při práci plně věnují dětem, mají o dětech přehled.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim, který řešíme ve spolupráci s rodiči.

- V denním programu zachováváme vyváženost spontánních a řízených činností. Nabízíme také dětem částečně řízené aktivity. Děti mají možnost volby.
- Dětem je poskytnut dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní poději pokračovat.
- Veškeré aktivity navozujeme vhodnou motivací, aby byl podporován zájem dětí o tyto aktivity. Současně mají děti možnost pracovat svým tempem.
- Učitelky pracují s dětmi podle možností a potřeby individuálně, protože tento způsob práce je nejefektivnější u dětí pomalejších, méně aktivních, věkově mladších nebo naopak nadaných, zejména však u dětí před vstupem do školy. Podmínky pro skupinové a frontální činnosti jsou dostačující.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i osobní soukromí. Ve třídách jsou vytvořeny hrové koutky, do kterých se mohou děti uchýlit a hrát si, pokud pociťují potřebu.
- Při plánování činností vycházíme ze zájmu a potřeb dětí, pro jejich realizaci vytváříme vhodné materiální podmínky.
- Pro realizaci plánovaných činností využíváme vhodné pomůcky, které vyrábíme nebo průběžně dokupujeme. Škola je průběžně vybavována kvalitními pomůckami.
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě a spojování tříd je omezeno na minimum. Jedná se o mimořádnou situaci vzniklou nemocností pedagogů při zachování legislativně stanoveného počtu dětí ve třídách.

Záměry:

1. Pro menší funkčnost obměnit ve třídě Zajíčků kout s kostkami a auty.

3.5 Řízení mateřské školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly jednotlivých zaměstnanců jsou vymezeny v pracovních náplních a pracovním plánu školy.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak i navenek. Rodiče jsou průběžně dle potřeby informováni prostřednictvím nástěnek v šatně dětí, na webových stránkách školy a zasíláním hromadných e-mailů.
- Ředitelka podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Celý kolektiv vytváří přátelské vzájemné vztahy. Máme vytvořen etický kodex.

- Ředitelka zajišťuje chod mateřské školy vzhledem ke zřizovateli, zaměstnancům i partnerům. Jasně vymezuje a hodnotí povinnosti, pravomoci a úkoly jednotlivých členů týmu.
- Pedagogický sbor vzájemně spolupracuje a spolupracuje rovněž s rodiči.
- Pro efektivní plánování pedagogické práce a chodu školy se opírá o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu
- Ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy kolektivu školy. Pro plán další práce vychází z výsledků kontrolní a evaluační činnosti.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, s příslušnými orgány státní zprávy a samosprávy, s pedagogickou poradnou, ZŠ Kotlářská.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- Všichni pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci.
- Pracovní tým pracuje a funguje na základě jasně vymezených pravidel.
- Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají formou samostudia odborné literatury a seminářů. Jejich přístup je aktivní.
- Učitelky jsou vedeny k zodpovědné, odborné a tvůrčí práci s dětmi na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a Školního vzdělávacího programu.
- Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.
- Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek alespoň dvě a půl hodiny při organizačně náročných aktivitách jako je pobyt venku, převlékání, hygiena a oběd.
- Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.
- Specializované služby, ke kterým školní pedagog není sám dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Záměry:

1. Dle možností nabídek DVPP proškolení dalšího pedagoga k vedení ESS.

3.7 Spoluúčast rodičů

- Zaměstnanci školy při jednání s rodiči vystupují vždy tak, aby napomáhali vytváření dobrých vzájemných vztahů, důvěry a porozumění.

- Zajímají se o konkrétní potřeby dětí a jejich rodin. Vzájemné vztahy hodnotíme na dobré úrovni.
- Rodiče se pravidelně účastní akcí pro rodiče a děti pořádané mateřskou školou (vánoční setkání, oslava svátku matek, zahradní slavnost, pasování předškoláků, masopust). O programu školy jsou včas informováni.
- Rodiče mají možnost hovořit s učitelkami každý den při scházení, rozcházení dětí. Pro informace o průběhu vzdělávání dětí nebo informace vážného charakteru máme zavedeny konzultační hodiny, které jsou předem časově plánovány.
- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Chovají se taktně.
- Mateřská škola je zapojena do projektu Místního akčního rozvoje vzdělávání ve městě Brně. V rámci tohoto projektu nabízí rodičům možnost besed zejména v oblasti přípravy a přechodu dítěte do základní školy.

Záměry:

1. Zajistit systém funkční a operativní komunikace s rodiči.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Mateřská škola má ve všech prostorách určených pro pobyt dětí bezbariérový přístup. Děti se v prostorách školy dobře orientují. Dětem se SVP, pokud to situace vyžaduje, je zajištěn bezpečnostní dohled.
- Podle potřeb konkrétního dítěte zajišťuje škola kompenzační, didaktické a technické pomůcky dle doporučení specializovaného pracoviště.
- Škola zprostředkovává pro děti logopedickou depistáž, s doporučením k následné speciální logopedické péči. Doporučení jsou také průběžná.
- Škola spolupracuje se zákonnými zástupci a v případě potřeby doporučuje odeslání dítěte do školského poradenského zařízení, se kterým rovněž spolupracuje.
- Při zápisu a přijímání dětí do MŠ se řídíme požadavky uvedenými v RPV PV.
- Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga.
- Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému.

Záměry:

1. Dle konkrétní situace a potřeby další vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

- Škola je vybavena kvalitními pomůckami pro rozvoj dětí a průběžně další pomůcky dle potřeb doplňuje.
- Děti mají k dispozici různorodé encyklopedie, podnětné didaktické pomůcky, interaktivní tabuli.
- Nabízíme dětem aktivizující úkoly, např. možnost pracovat na úkolu samostatně, možnost diskuze.
- Jsou nabízeny samostatné práce (pracovní listy) s náročnějším úkolem. Také možnost více řešení daného úkolu.
- Rozvíjíme kombinační schopnosti nejrozličnějšími druhy stavebnic, děti pracují podle návodu i dle vlastní originality.
- Škola spolupracuje se zákonnými zástupci a v případě potřeby doporučuje odeslání dítěte do školského poradenského zařízení, se kterým rovněž spolupracuje.

Záměry:

- 1. Zajistit dětem takové pomůcky a hračky, které jsou dostatečně podnětné a rozvíjející.**
- 2. Průběžně vybavovat školu odbornou literaturou.**

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Škola průběžně doplňuje pomůcky a bezpečné hračky pro děti 2 -3 leté děti.
- Děti mají zneprůstupněny bezpečnost ohrožující předměty ve třídě.
- Děti mají prostor s možností průběžného odpočinku během pobytu ve škole. Prostor třídy lze variabilně uspořádat.
- Pro zajištění hygieny dětí je škola vybavena sprchovými kouty, přebalovacími pulty vybavena není.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- V denním režimu jsou dětem nastavována srozumitelná pravidla, poskytován dostatek času pro hru i stravování a emoční podpora.
- Dětem je nabízen adaptační program v souladu s individuálními potřebami.

- Pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty mají děti umožněno přinášet si z domova plyšového mazlíčka, kterého mají u sebe zejména při odpočinku.
- Vzdělávací činnosti jsou zajišťovány podle potřeb a volby dětí.
- Učitelky jednají s dětmi laskavě a dávají jim pozitivní odezvu.
- Zaměstnanci školy vytváří pozitivní sociální klima ve vztahu k sobě navzájem, ve vztahu k dětem a ve vztahu k rodičům.

Záměry:

- 1. Dle aktuální potřeby vzhledem k věkovému složení dětí průběžně vybavovat třídy potřebnými pomůckami.**

4. Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Naše mateřská škola je dvoutřídní. Obě třídy jsou heterogenní.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Pokud to kapacitní možnosti dovolí, ve třídách je umožněno zařadit společně sourozence, kamarády dle přání dětí nebo jejich rodičů. Výhody heterogenních tříd spatřujeme hlavně v přirozeném učení se dětí navzájem, kdy se mladší děti učí od starších a naopak, v přirozeném začlenění do kolektivu a společnosti.

Obě třídy naší mateřské školy jsou pojmenovány podle zvířátek žijících ve volné přírodě: Zajíčci a Veverky.

Přesné charakteristiky tříd včetně věkového složení dětí jsou každoročně zpracovány v třídních vzdělávacích programech.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Jedná se o organizačně náročné činnosti, zejména pobyt venku, převlékání dětí, organizace oběda. Souběžné působení obou pedagogů uplatňujeme při pořádání školních akcí jako je např. exkurze, školní výlet.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Zápis do mateřské školy probíhá dle platné legislativy v měsíci květnu. Škola je zapojena do systému elektronické podpory zápisu k předškolnímu vzdělávání ve městě Brně, kritéria jsou stanovena jednotně pro všechny mateřské školy zřizované městem v rámci tohoto systému. Do školy je možné přijmout dítě i během roku, pokud se ve škole uvolnilo místo. Děti přijímá ředitelka školy ve správním řízení.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Pokud se v mateřské škole individuálně vzdělává dítě dle §34b školského zákona postupujeme dle těchto pravidel:

- Individuální vzdělávání je zákonný zástupce dítěte povinen oznámit ředitelce MŠ nejpozději tři měsíce před počátkem školního roku, ve kterém začíná povinná předškolní docházka dítěte.
- Individuální vzdělávání lze začít i v průběhu školního roku, nejdříve však ode dne, kdy zákonný zástupce doručí ředitelce MŠ, kde je dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, oznámení o individuálním vzdělávání.

Toto oznámení musí obsahovat:

- jméno a příjmení dítěte a rodné číslo
 - místo trvalého pobytu (místo pobytu u cizince)
 - období pro individuální vzdělávání
 - důvody pro individuální vzdělávání
-
- Ředitelka mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte k individuální vzdělávání oblasti pro vzdělávání, které vycházejí z RVP PV. Dále doporučujeme informativní materiál tzv. Desatero pro rodiče aneb co by mělo dítě zvládnout před vstupem do ZŠ.
 - Mateřská škola ověří úroveň v osvojování v jednotlivých oblastech vzdělávání. V případě potřeby doporučí po ověření další postupy při individuálním vzdělávání dítěte.
 - Termín ověření stanoví v průběhu třetího měsíce od začátku školního roku. Náhradní termín nejpozději do konce čtvrtého měsíce od začátku školního roku.
 - Zákonný zástupce je povinen zajistit účast dítěte u ověření vzdělávání. Pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte u ověření v řádném ani v náhradním termínu, rozhodne ředitelka MŠ o ukončení individuálního vzdělávání dítěte.
 - Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.
 - Po ukončení individuálního vzdělávání již nelze dítě individuálně vzdělávat.
 - Výdaje spojené s individuálním vzděláváním hradí zákonný zástupce s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek dle § 16 odst.2 písm. d Školského zákona a s výjimkou výdajů na činnost MŠ, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Mateřská škola se ve své činnosti zaměřuje na ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVU.

Název: "SPOLEČNĚ OBJEVUJEME SVĚT"

Charakteristika:

- Při práci s dětmi se chceme podílet na rozvoji samostatných a zdravě sebevědomých dětí cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, nadále rozvíjet péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami.
- Uvědomujeme si, že vstupem do MŠ dítě překračuje hranice své rodiny a činí první krůček do společnosti. Děti se nacházejí v období, ve kterém se vytvářejí především prosociální postoje a vlastnosti. Druhé děti v tom hrají rozhodující roli. Proto si přejeme, aby si děti u nás našly svoje kamarády, zažívaly s nimi společnou legraci a položily základy přátelství. Nesmírně důležité je, aby se učily dohodnout se a spolupracovat, poznávaly soucit, empatii, vcítění do vrstevníka.
- Chceme, aby se prostředí mateřské školy pozitivním způsobem podílelo na rozvoji a sebepojetí osobnosti každého dítěte. S tím souvisí potřeba poskytovat dětem dostatek podnětů ke hře i k učení.
- Chceme také, aby se děti v naší MŠ cítily bezpečně.
- Nezbytným východiskem pro zdárnou realizaci všech cílů a záměrů školy je pozitivní školní klima. Klademe důraz na to, aby spolupráce učitelka-dítě byla založena na vzájemné důvěře. Jsme přesvědčení, že jí můžeme dosáhnout jedině tenkrát, když dítě dostává jasné a srozumitelné informace, dobře ví, jaké má stanoveny hranice, co smí a co nesmí.
- Snažíme se vycházet z potřeb dětí, upřednostňujeme jejich osobnostní vývoj, avšak nedáváme dětem bezbřehou volnost, snažíme se jim nenásilně, postupně, ale důsledně vštěpovat pravidla chování ve skupině dětí a dospělých, hygienické návyky, sebeobsluhu, odpovědnost za vlastní jednání, sebekontrolu, vcítění do pocitu druhých, uvědomování si vlastního „Já“ ve společenství lidí.
- Rozvíjíme jazykovou stránku, jemnou a hrubou motoriku, slovní zásobu, schopnost porozumět a pochopit zadaný úkol, vědět si rady v nejasných situacích, poznat nebezpečí, vyvarovat se ho.

- Pracujeme na tom, abychom rozvíjeli environmentální senzitivitu dětí a aby měly kladný vztah k životnímu prostředí ve svém okolí a věděly, co mohou udělat pro jeho zlepšení. Při výchovné práci přivádíme děti k poznání, že všichni lidé jsou součástí přírody, která tvoří prostor pro život na planetě. Když se budeme starat o její dobrý stav, staráme se současně o svoje zdraví. Zdraví nevnímáme pouze jako absenci nemoci, ale jako souhrn tělesné, duševní i sociální pohody. Environmentální výchovu přirozeně propojujeme s výchovou estetickou, výtvarnou, hudebně-pohybovou, dramatickou apod. avšak jako naše hlavní zaměření vnímáme výchovu environmentální.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- **Vytvářet stimulující prostředí, které vychází z individuálních potřeb dětí, jejich rozvojových předpokladů a s optimálně stanoveným programem.**
- **Podporovat zdravý fyzický i psychický vývoj dětí v celé jejich šíři (rozvoj komunikace, poznávání, tvořivosti, fantazie apod.).**
- **Učit děti tolerovat a přijímat i jiné děti a zároveň jak se umět v sociálně přijatelné formě prosadit.**
- **Respektovat rodinu jako výchovného partnera, rozvíjet společenství mateřské školy a rodiny.**
- **Šířit dobré jméno školy formou kvalitní presentace.**
- **Spolupracovat se základní školou-pomoci dětem vytvářet podmínky pro nestresující, plynulý přechod do první třídy základní školy.**

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Vzdělávání dětí probíhá formou individuálních, skupinových i frontálních činností. Vzdělávání rovněž probíhá formou hry, která je dětem nejvíce přirozená. Pro frontální formu práce využíváme komunitní kruh a tělovýchovné aktivity. Individuální a skupinové aktivity jsou uplatňovány při výtvarných a tvořivých a částečně při hudebních činnostech.

Metody vzdělávání:

Komunitní kruh – Každé ráno se děti ve svých třídách scházejí v komunitním kruhu, kde si sdělují své zážitky, prožitky. Je to prostor pro budování vztahů, zklidnění a naslouchání kamarádům a jejich názorů, řešení problémů, tvoření pravidel atd. Jde o zažívání zkušenosti demokratického způsobu soužití.

Spontánní činnosti – Jsou založeny na principu přirozené nápodoby a jsou dětem předškolního věku přirozenou potřebou. Úkolem pedagoga je spontánní hry dětí podporovat, dle potřeby je citlivým způsobem rozvíjet. K spontánním herním činnostem učitelka dětem nabízí dostatek kvalitních hraček a různorodého herního materiálu.

Cílené didaktické činnosti – Vycházejí z potřeb a zájmu jednotlivých dětí. Tyto činnosti motivují a usměrňují děti při spontánním a záměrném učení. Učitelky je organizují v průběhu dne individuálně, skupinově nebo s celou třídou.

Prožitkové a kooperativní učení – Tyto styly učení jsou ve výuce u dětí upřednostňovány, neboť podporují u dětí tvořivost, rozvíjí fantazii, učí komunikačním dovednostem, spolupráci, řešení problému v týmu a rozvíjí touhu po poznávání a radost z objevování nových skutečností o světě kolem nás.

Situační učení – Využívá situací, které ukazují praktické chápání souvislostí v určitém okamžiku pro dítě nejsmysluplnějším a vycházejícím z aktuální situace.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Vzdělávání je vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb speciálních.

Každému dítěti poskytujeme pomoc a podporu v míře, kterou individuálně potřebuje. Je vedena individuální diagnostika dětí, která je doplňována průběžně. Diagnostika dětí je pravidelně vyhodnocována, a to dvakrát ročně, u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami dle potřeb dítěte. Zjištění na základě diagnostiky jsou konzultována s rodiči, v případě potřeby je rodičům doporučena návštěva poradenského zařízení. Pokud to vyžadují okolnosti, je vypracován plán pedagogické podpory dítěte, který je konzultován s rodiči. Plán pedagogické podpory je po třech měsících vyhodnocován.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

IVP škola zpracovává na základě požadavku školského poradenského zařízení, se kterým mateřská škola spolupracuje. Pravidlo pro tvorbu IVP vychází z Doporučení tohoto zařízení na základě odborného vyšetření dítěte a stanovení potřeb vzdělávání a dalšího rozvoje dítěte.

Zodpovědné osoby:

Stěžejní roli v systému péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných zastávají učitelky, které s dětmi pracují. Monitorují a zajišťují včasné podchycení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Spolupracují s rodiči a s ředitelkou školy. Zpracovávají plán pedagogické podpory, pokud to situace vyžaduje. Je-li k dítěti doporučen asistent pedagoga, spolupracují s ním a řídí jeho práci. Asistent pedagoga a učitelky zodpovídají ředitelce za kvalitu práce. Ředitelka provádí kontrolu průběhu vzdělávání, spolupracuje s pedagogy, s rodiči, případně se specializovaným pracovištěm. Je garantem kvality vzdělávání.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí ve věku od dvou do tří let je popsáno v podmínkách vzdělávání těchto dětí. Režim dne je upraven s ohledem na potřeby dětí. Největší prostor je věnován volné hře. Mateřská škola průběžně nakupuje didaktické pomůcky a hračky a nábytek pro tuto věkovou skupinu.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6. Vzdělávací obsah

V souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání jsme stanovily hlavní integrované bloky, které nazýváme jako hlavní témata vzdělávání. Tyto hlavní témata vzdělávání (integrované bloky) jsou koncipovány dlouhodobě. Jde v podstatě o pět obecných okruhů, které zasahují všechny oblasti vzdělávání včetně kompetencí, kterých by mělo dosáhnout dítě odcházející z naší mateřské školy na základě svých možností.

Uspořádání hlavních témat vzdělávání vyplývá z uspořádání ročních období, pravidelně se opakujících svátků a témat přispívajících k získání potřebných poznatků a vědomostí. Tyto hlavní témata vzdělávání jsou východiskem pro tvorbu třídních programů, které jsou v každém školním roce rozpracovány formou podtémat, popřípadě podtématických částí. K dosažení cíle, aby bylo předškolní vzdělávání prováděno celostně a pokrývalo všechny oblasti rozvoje dětské osobnosti, se jednotlivé okruhy a jejich obsahy vzájemně prolínají.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání vymezuje rámcové cíle formulované jako záměry a klíčové kompetence jako výstupy předškolního vzdělávání. Osvojování těchto kompetencí je proces dlouhodobý, který začíná v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. Kompetence k učení.
2. Kompetence k řešení problémů.
3. Kompetence komunikativní.
4. Kompetence sociální a personální.
5. Kompetence činnostní a občanské.

6.1 Hlavní témata vzdělávání

POZNÁVÁM SÁM SEBE (IDENTITA)

Obsah:

činnosti spojené s uvědoměním a prožíváním své identity a osobních rolí, se kterými se dítě setkává nebo může setkávat v budoucnu, seznamování s tělem, rozlišování pohlaví, poznávání částí těla a jeho funkcí

KDE A S KÝM ŽIJÍ (SPOLEČENSTVÍ)

Obsah:

události a děje spojené s prožíváním a zvládáním dějů a změn ve společenství, ve kterém dítě žije (svátky, rodina, kamarádi), pěstování tolerance vůči jakékoliv odlišnosti

CO SE DĚJE KOLEM NÁS (AKTIVITA)

Obsah:

aktivity ovlivňující životní prostředí i komunitu, ve které dítě žije (experimenty, poznávání a objevování, aktivní tvořivost, vstřícnost)

NAŠE PLANETA ZEMĚ (SOUVISLOSTI)

Obsah:

události spojené s přírodou a společenskými jevy, jak věci ovlivňují svět

CO POMÁHÁ, CO ŠKODÍ (ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL)

Obsah:

činnosti směřující ke zdravým životním návykům (strava, pohyb, odpočinek, duševní hygiena)

6.1.1 POZNÁVÁM SÁM SEBE (IDENTITA)

Obsah: činnosti spojené s uvědoměním a prožíváním své identity a osobních rolí, se kterými se dítě setkává nebo může setkávat v budoucnu, seznamování s tělem, rozlišování pohlaví, poznávání částí těla a jeho funkcí

Kompetence:

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat (5)
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat (5)
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky (5)
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá (5)
- má smysl pro povinnost ve hře, práci, i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých (5)
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej (4)
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky (4)
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) (3)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci (3)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou (3)

6.1.2 KDE A S KÝM ŽIJÍ (SPOLEČENSTVÍ)

Obsah: události a děje spojené s prožíváním a zvládáním dějů a změn ve společenství, ve kterém dítě žije (svátky, rodina, kamarádi), pěstování tolerance vůči jakékoliv odlišnosti

Kompetence:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog (2)
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy (4)
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí (4)
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim (4)
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování (4)
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat (5)
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu (5)
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím (3)

6.1.3 CO SE DĚJE KOLEM NÁS (AKTIVITA)

Obsah: aktivity ovlivňující životní prostředí i komunitu, ve které dítě žije (experimenty, poznávání a objevování, aktivní tvořivost, vstřícnost)

Kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a smyslů (1)
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení (1)
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům (1)
- pokud se mu dostává uznání, učí se s chutí (1)
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého (2)
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost (2)

- při řešení myšlenkových operací i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích (2)
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti (2)
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu (2)
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jejich jedinečností (4)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní (3)
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) (3)
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění (5)
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost (4)

6.1.4 NAŠE PLANETA ZEMĚ (SOUVISLOSTI)

Obsah: události spojené s přírodou a společenskými jevy, jak věci ovlivňují svět

Kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije (1)
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem (2)
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit (2)
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit (2)
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku (3)
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit (5)
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo (1)
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky (5)

6.1.5 CO POMÁHÁ, CO ŠKODÍ (ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL)

Obsah: činnosti směřující ke zdravým životním návykům (strava, pohyb, odpočinek, duševní hygiena)

Kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých (1)
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout (4)
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem (5)
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Tato hlavní témata vzdělávání jsou dále, jak je již uvedeno výše, členěna do podtémat a podtématických částí, které jsou podrobně rozpracovány v třídních vzdělávacích plánech školy.

Hlavní témata vzdělávání (integrované bloky) jsou zpracovávány na úrovni jednotlivých tříd podle následujících zásad:

- Podtémata vzdělávání se vážou k hlavnímu tématu vzdělávání a časovému období, ve kterém jsou realizovány. Názvy podtémat si učitelky na třídách volí na základě potřeb a zájmů dětí, dále vycházejí z uspořádání ročních období, pravidelně se opakujících svátků a témat přispívajících k získání potřebných kompetencí daných v RVP PV.
- Při plánování sledujeme, aby vzdělávací činnosti prolínaly všemi pěti vzdělávacími oblastmi RVP PV.
- Při volbě činností vycházíme z dílčích cílů a výstupů, které budeme s dětmi naplňovat.
- Každé podtéma pedagožky promýšlejí jak z hlediska obsahu, tak z hlediska možností, jak na děti působit a jak je rozvíjet.
- V naší mateřské škole plánujeme pro obě třídy společné nebo podobná podtémata, rozdílná je nabídka činností na jednotlivých třídách.
- Sledujeme, aby nabídky činností odpovídaly 7 typům inteligence (podle Gardnera).
- Časové období jednotlivých podtémat je pouze předpokládané, v reálu se řídíme zájmem dětí a dalšími možnostmi doplňujících aktivit.
- Forma zpracování třídních programů počítá s aktualizací, úpravami a doplňováním podle potřeb a zájmu dětí.
- Vzdělávací obsah stanovujeme pro děti všech věkových skupin společně, v třídních vzdělávacích programech je připravována vzdělávací nabídka pro věkovou skupinu dětí do tří let a pro skupinu dětí předškoláků.

6.2 Dílčí projekty a programy

Plán environmentální výchovy a její základní cíle:

- zprostředkovávat dětem základní znalosti z oblasti živé a neživé přírody, ekologie, ochrany zdraví a zdravého životního stylu
- získané poznatky vhodně doplňovat praktickými prožitky, ukázkami, experimenty, pozorováním
- učit děti tomu, že příroda je vzácná, pro život člověka velmi důležitá a nenahraditelná, učit děti přírodu chránit
- k činnostem spojeným s environmentální výchovou využívat školní zahradu, vycházky do okolí

Akce zaměřené na environmentální výchovu:

- péče o rostliny ve třídě
- péče o školní šneky
- péče o zeleninové záhony na školní zahradě
- klíčení semen
- sázení a zalévání zeleniny, jahod, bylin
- pozorování hmyzu a drobných živočichů
- pozorování hotelu pro hmyz na zahradě školy
- třídění odpadu
- péče o ptáky v zimě
- úklid listí na zahradě školy
- využívat nabídky výukových programů center ekologické výchovy

Hlavní pedagogické záměry:

- 1) Rozvíjet environmentální senzitivitu u dětí
- 2) Podněcovat zvědavost dětí
- 3) Využívat všechny smysly
- 4) Rozvíjet kritické myšlení (posoudit, co je špatně)
- 5) Využívat principů názornosti (nechat děti věci osahat, zkoušet, zažít, prožít, diskutovat)